

LESNI DELAVEC

Glasiło Osrednjega društva lesnih delavcev

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Uredništvo in upravníštvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 6/II, desno. — Naročnina stane letno 26 Din, polletno 13 Din, četrtletno 6 50 Din, posamezna številka stane 4 Din. — Oglasi se za milimeter prostora v dolžini širine enega stolpca pri enkratni objavi računajo po 2, pri trikratni objavi po 1 80 in pri večkratni objavi po 1 40 Din. — Nefrankirane ali premalo frankirane dopise se ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste.

Štev. 13.

Ljubljana, dne 1. julija 1925.

Leto IV.

Provizoričen program

proslave tridesetletnice strokovne organizacije ljubljanskih lesnih delavcev.

Zgodovinski pregled strokovne organizacije lesnih delavcev v Ljubljani prinesemo v prihodnji številki. Smatramo pa za danes potrebno, da priobčimo program napovedane proslave, čeprav je provizoričnega značaja. Popolen in definitivni program bodo vsebovali vabila in plakati, ki se jih bo v kratkem razposlalo na vse razredne strokovne, kulturne in gospodarske organizacije Slovenije.

Po tem programu se vrši: Dne 26. julija t. l. jubilejni občni zbor, na katerem bodo po slavnostnem govoru izrekli svoje pozdrave in čestitke zastopniki centralnih odborov razrednih strokovnih, kulturnih in gospodarskih organizacij. Po občnem zboru bo slikanje podružnice in zastopnikov ostalih organizacij. Ta dan torej ostane omejen samo za Ljubljano, ker od zunanjih sodrugov ni mogoče zahtevati dvojnih stroškov.

V soboto dne 1. avgusta zvečer bo bržkone koncert več delavskih pevskih zborov.

Glavna proslava in razvitje zastave bo v nedeljo dne 2. avgusta in sicer:

Ob 1/4 na 8 uro zjutraj sprejem gostov na glavnem kolodvoru gorenjskega in kamniškega vlaka. Koncert na vrtu kolodvorske restavracije do štajerskega vlaka.

Po sprejemu gostov štajerskega vlaka se bo z godbo na čelu korakalo po Resljevi cesti čez Zmajski most in Kopitarjevo ulico pred Mestni dom, kjer se zbero vse ljubljanske strokovne in ostale organizacije s svojimi zastavami.

Pred Mestnim domom nagovor, razvitje zastave podružnice ljubljanskih lesnih delavcev, zabijanje spominskih žebeljev po zastopnikih onih korporacij, ki so si žebelj naročili; poklon praporov novemu tovarišu, na to slavnostni spreved z godbo in prapori na čelu po cesti Pred škofijo, Stritarjevi ulici, čez Franciškanski most, po Prešernovi ulici, Dunajski cesti in Gosposvetski cesti pred Velesejem, kjer bo razhod.

Obed gostov po gostilnah, ki jim bodo še naznanjeni.

Popoldan velika ljudska veselica na vrtu hotela Tivoli, v prekrasnem parku istega imena. Začetek veselice ob 3. uri popoldne. Vstopnina na veselico bo razmeroma zelo zmerna in bo znašala samo 5 Din za osebo. Otroci v spremstvu starišev bodo vstopnine prosti. Na veselici sodelujejo delavski pevski zbori iz raznih krajev Slovenije.

Pri celotni prireditvi bo svirala lepo se razvijajoča delavska godba „Svobode“ Ljubljana-Moste.

V hotelski dvorani poleg vrta bo ples.

Poleg drugih razvedril bo tudi bogato založen srečolov, šaljiva pošta, v mraku spuščanje umetelnega ognja itd. itd. Sploh bo v vsakem pogledu poskrbljeno, da pride vsak na svoj račun.

To bi bil torej kakor rečeno provizoričen program, ki bo gotovo še izpopolnjen.

Vabimo sodruge lesne delavce kakor tudi vso ostalo delavstvo vseh bratskih organizacij, da se s svojimi društvenimi prapori pro-

slave tridesetletnice strokovne organizacije ljubljanskih lesnih delavcev v čim večjem številu udeleže.

Da se omogoči sodrugom in sodružicam, da dne 2. avgusta prihite v čim večjem številu v Ljubljano, so prireditelji poskrbeli za udeležence polovično vožnjo po železnicah, ki teko po Sloveniji.

Sodruga vseh krajev se naproša, da zbirajo udeležnike in iste pravočasno javijo tajništvu Osrednjega društva lesnih delavcev, Šelenburgova ulica 6/II, da se jim bo pravočasno moglo vposlati legitimacije, s katerimi se bodo morali pri blagajnah železniških postaj izkazati.

2. avgust naj bo dan splošnega romanja v Ljubljano.

Brez sramu.

Organizirani posestniki mlinov so pred kratkim zborovali v Belgradu in se je pri tej priliki pokazal v polni nagoti njihov pohlep po še večjih dobičkih na račun mlinskih delavcev.

Gre se sicer v tem slučaju za mlinske in ne za lesne delavce, ker pa vemo, da si v tem pogledu vsi delodajalci navzajem dajejo potuho in da gospodje lesni industriji v pohlepu za čim večjimi dobički prav nič ne zaostajajo za svojimi mlinskimi pajdaši, smatramo za potrebno in vredno omeniti „junaški pogum“ debelih jugoslovanskih mlinarjev. Pri njihovem zborovanju so gospodje mlinarji brez sramu priznali, da so zahtevali od ministrstva za socialno politiko, da jim dovoli za njihove mlinske reci in piši dvanajsturni delovni čas! Višek nesramnosti pa so dosegli s tem, da so ob enem obžalovali, da jim ministrstvo za socialno politiko te brezobrazne zahteve ni dovolilo. Tem rejenim močnim črvom je bilo dosedanje vrtanje žepov konzumentov vse premalo, tudi dosedanje sesanje življenskih sokov mlinskih delavcev jim je bilo premalo, zato so začeli vrtati tudi pri ministrstvu za socialno politiko za podaljšanje delovnega časa, in to kar na 12 ur dnevno. Drugi delodajalci so dosedaj peli pesem za uvedbo deseturnega delovnega časa, ker pa bi izgledalo vendarle nekoliko pregorostastno so postopali previdno in so si mislili, osemurni delovni čas smo na tistem itak že večinoma podaljšali na deset ur, če se nam pa posreči uvesti zakoniti deseturni delovni čas, tedaj bomo na tistem še tega raztegnili na dvanajst ur in tako bomo imeli to, kar pravzaprav hočemo imeti. Mlinski industriji so bili manj skrupulozni in so brez da bi pri tem pordečili povedali na polna usta, da hočejo pri izžemavanju delavcev imeti popolnoma proste roke.

Nikar pa ne mislimo, da so te gospodje govorili le za industrijo, ki so jo zastopali, o ne, oni so nastopili kot tolmači vseh podjetniških krogov cele države. Mlinski industriji so izvršili le poskus, da sondirajo teren in da bodo vedeli, kak odmev bo njihova zahteva pri ministrstvu za socialno politiko in v javnosti imela. Če bi se mlinskim industrijem bila nakana posrečila, bi z isto zahtevo takoj nastopil ves ostali kapitalistični svet Jugoslavije.

Manever mlinskih industrijev pa ima najbrže še drugo ozadje. Da jim tudi najreakcionarši minister za socialno politiko ne more kar meni nič tebi nič dovoliti dvanajsturni delovni čas, to so morali sami prav dobro vedeti. Če bi se minister za socialno politiko že ni hotel ozirati na mnenje v lastni državi, bi ga ozirali na mednarodne

prilike zadrževali napraviti tak od mlinskih industrijcev zahtevani vratolomni skok. Ali nič ne de, mlinskim industrijcem je bilo to, kakor rečeno, znano, toda kapitalistični krogi Jugoslavije, kojih govorniki so to pot bili mlinski industrijci, so si rekli, zahtevajmo dvanajsturno dnevno delo in dosegli bomo deseturno. Naše zahteve se bodo sicer vsi ustrašili, osobito delavstvo bo vznemirjeno, konec koncev bo pa še veselo, da je ostalo samo pri podaljšanju delovnega časa na deset ur.

To, kar smo napisali, je bridka resnica. Javna tajnost je, da ves posedujoči svet s takozvanimi privrednimi krogi, to je podjetniki, simpatizira in da gospod minister za socialno politiko istotako z njimi fraternizira. Že danes nočejo inšpekcije dela proti kršiteljem zakona o zaščiti delavcev ničesar podvzeti, ker imajo tozadevne direktive baš od ministrstva za socialno politiko. Ako torej delavstvo ne bo dovolj močno v svojih strokovnih organizacijah, bo treba samo še korak in naenkrat bomo imeli zakoniti deseturni delovni čas, ki pa bo v praksi pomenjal dvanajsturno dnevno delo, kajti ravno tako kakor oblasti sedaj tolerirajo kršenje osemurnega delovnega časa in uvajanje deseturnega, tako bodo potem tolerirali tudi uvajanje dvanajsturnega delovnega časa. Plača delavcev za deset ali dvanajsturno delo ne bo seveda prav nič večja kakor bi morala biti za osemurno delo. Čim daljši delovni čas tem večja fizična in duševna škoda na strani delavcev, tem večji dobiček pa na strani delodajalcev. Nekateri slučajji, ki smo jih pričeli v lesni industriji pri nas, nam to jasno dokazujejo. So namreč slučajji, da je podjetnik svoje delavce ali nagovarjal ali pa z drugimi sredstvi pripravil toliko časa, da so pristali na podaljšanje delovnega časa. Na prav sladek in mamljiv način jim je ponavljal: „če boste dalje časa delali, boste tudi več zaslužili“. Koliko časa bo to trajalo, jim seveda ni povedal, prav kmalu pa se je pod raznimi prevezami začelo zapeljanje delavcem plače reducirati tako, da so pri podaljšanjem delovnem času danes na slabšem kakor so bili preje, profit podjetnika pa se je seveda povečal.

Kapitalistična družba podjetnikov pa s samim podaljšanjem delovnega časa ni zadovoljna. Ona gre dalje. Komaj so izpregovorili mlinski industrijci, že se nam napoveduje drug naskok. Dne 5. in 6. septembra t. l. se bo vršil v Belgradu tretji kongres trgovskih in obrtniških zbornic, ki nameravajo pričeti novo težko kanonado na klaverno socialnopolitične zakone, v kolikor jih sploh imamo, in na socialno politiko v obče. Poleg vprašanja davkov in izvoza bo dnevni red temu kongresu v glavnem vprašanje 'socialnega zakonodavstva'. Razdeljen je tozadevni dnevni red takole: a) Zaščita delavcev in inšpekcija dela — poroča centrala industrijskih korporacij; b) delavsko zavarovanje — poroča belgrajska obrtniška zbornica; c) reforma delavskega zavarovanja — poroča Zveza industr. v Zagrebu.

Kakor videti se organizacije delodajalcev pripravljajo na izdaten udarec proti vsemu, kar proži delavcu le količkaj zaščite in pravice. Njih udarec velja predvsem zakonu o zaščiti delavcev, inšpekciji dela in zakonu o zavarovanju delavcev. Vse naj se namreč kratkoma odpravi in če se popolnoma odpraviti ne da vse to, tedaj naj se po želji kapitalistične gospode vsaj tako zverži, da bodo ti zakoni na videz sicer ostali, koristili pa ne bodo nikomur nič več, ker bodo

podobni žegnu sv. Blaža. Neprestano naskakovanje vsega, kar je delavskega, od strani podjetniških organizacij dokazuje, da jim je vse na poti, kar jim le količkaj ovira absolutno prosto, popolno in docelo neovirano izkoriščanje delovne sile, makar če vso delovno ljudstvo pri tem pogine. Že danes kleca delavstvo pod pezo draginje in davkov direktnih in indirektnih, a vse to jim še ne zadoštuje, degradirati ga hočejo na popolnoma brezpravnega sužnja, na bitje brez vsake volje, ki naj bi ob težkem delu prenašalo potrpežljivo tudi udarce.

In ta buržuazija in to meščanstvo, ki hoče delavca ponižati na živ stroj, temu delavcu pri vsaki patriotski in cerkveni slovesnosti meče v obraz fraze o enakosti vseh državljanov in puble nauke o dostojanstvu človeka. Hinavci!

Na vse zadnje je le dobro, da je kapitalistična družba tako odkrita in da kar na ves glas pripoveduje, kaj namerava. Če imajo lesni in vsi ostali delavci le še iskricke ljubezni do lastnega življenja in do svojih družin, tedaj se bodo v svojih strokovnih organizacijah združili na odboj.

Lesni delavci, zapomnite si, da imate svojo usodo v lastnih rokah.

Ljubljanski in okoličanski lesni delavci pripravimo se na volitve v obrtno sodišče!

V Uradnem listu štev. 58 z dne 22. junija 1925 razpisuje veliki župan ljubljanske oblasti volitve v obrtno sodišče. Žal, da imamo v celi Sloveniji samo eno obrtno sodišče in da vsled tega pride pri teh volitvah v poštev samo delavstvo, ki je zaposleno v območju okrajnega sodišča v Ljubljani.

Dan, kdaj se bodo volitve vršile, bo veliki župan še naznanil.

Poleg enakega števila prisednikov in namestnikov, ki jih v posamezne skupine bodo volili delodajalci, je v prvi skupini velikih obratov, razen trgovinskih obratov voliti in sicer:

- 8 prisednikov iz volilnega razreda delavcev;
- 4 namestnike iz volilnega razreda delavcev in
- 2 prisednika prizivnega sodišča iz volilnega razreda delavcev.

V drugi skupini vseh malih obratov razen trgovinskih obratov:

- 10 prisednikov iz volilnega razreda delavcev;
- 6 namestnikov iz volilnega razreda delavcev in
- 2 prisednika prizivnega sodišča iz volilnega razreda delavcev.

V tretji skupini vseh trgovinskih obratov:

- 6 prisednikov, 4 namestnike in 2 prisednika prizivnega sodišča iz volilnega razreda delavcev.

V četrti skupini delodajalcev in delojemalcev, na katerih spore iz službenega razmerja je bila razširjena pristojnost obrtnih sodišč po § 41. zakona z dne 16. januarja 1910, drž. zak. štev. 20:

- 2 prisednika, 2 namestnika in 2 prisednika prizivnega sodišča iz volilnega razreda delojemalcev.

Janko Telban.

Št. 215 ...

(Nadaljevanje.)

Omamljen od žensk, vinskega duha in tobakovega dima se je vračal Radej vsako nedeljo zjutraj domov. Celi dan je prespal, bledela ga je glava in prazni žep. Stokrat je vsak pondeljek ponavljal, tisočkrat v srcu obljubil, da ne bo šel več v družbo, a ko je sobota prišla pozabljeni so bili vsi sklepi, zopet je bil stari Radej.

Neko predpustno soboto je plesal v veliki dvorani hotela celo noč. Maskirana ciganka ga je popolnoma omamila. Njene črne oči so mu prodrle prav do srca in tokrat je občutil v svoji notranjosti neko božajočo blaženost, začel je prvič nekoga ljubiti. Ob polnoči, ko so krinke padle, se je galantno predstavil svoji plesalki. Drugi del noči sta s smehom ramo ob rami preživela pri polni steklenici šampanjca.

Pa je bila res lepa deklica Mara. Gosti, dolgi lasje, črni kot noč, temne obrvi, kakor oglje, rdeč obrazek poln smeha, beli zobje in ti mali skrbno negovani prsti. Amor ji je dal vso lepoto, ljubezen pa ji je pozabila podariti srce.

Veseli gostje so že začeli odhajati iz dvorane, zunaj je že kričal promet, ko sta se tudi naša znanca dvignila v sladkem opoju močnega vina. Ob slovesu, na svidenje jutri večer ...

Dnevi so potekali prehitro v bajnem kraljestvu ljubezni. Radej ni več mislil na delo, roke so mehanično opravljale vsakdanji posel. Vsako žensko, katero je srečal na ulici, je mislil, da prihaja ona. Sredi nemirnega spanja je stala ob postelji; pri obedu se je molče pogovarjal z njo. Vedno in povsod je bila Mara, njegova nad vse ljubljena deklica. Cele večere je letal po ulicah, samo da jo vidi in ji reče: Lahko noč.

Tam na konci ceste, izpod akacijevega drevesa je stopila iz sence. Pohitel je, skoro letel, kakor na ptičjih perutih. Sedaj se ji je približal.

„Mara!“

„Prosim, želite?“

„Ah, zmotil sem se, prosim tisočkrat oprostjenja.“

Kje hodiš, da te ne najdem?

Jaz sem jo pa videl, ko je peljala drugega po drevoredu.

Zopet sta bila skupaj. Maj se je poslavljala, ozračje pa je še vedno duhtelo po pomladnem vonju. Zlati maj, ko se vsa srca na novo prebude k novemu življenju — ljubezni. Tesno se je pritila k njemu, da mu je pošel skoro dih.

Vsi delodajalci so dolžni, da do 4. julija 1925 javijo pristojnim občinskim predstojništvom (županstvom) natančen naslov svojih obratov in koliko so imeli zaposlenih delavcev oziroma delavk nad 20 let starih na dan, ko so bile volitve razpisane.

V poštah prihajajo oziroma volilno pravico za obrtno sodišče imajo delavci obojega spola, ki so nad 20 let stari in bivajo nad eno leto v tuzemstvu. Vajenci nimajo volilne pravice.

Sodrug, skrbite za to, da vas bodo delodajalci pravočasno prijavili.

LOŽAR MIHA.

V dobi, ko se pripadniki imovitih slojev pravzaprav šele vesele življenja, omahujejo delavci-mizarji izmučeni od dela, pod pezo vsakdanjih skrbi in prepičlo odmerjenega kruha ter jetike in padajo kakor ovenelo listje od krivičnega družabnega reda uničeno, pohojeno in pozabljeno. Pod takimi okoliščinami je v najlepših letih moral predčasno plačati svoj tribut neizprosni smrti tudi Ložar Miha, katerega so dne 20. junija na Črnučah pri Ljubljani položili k večnemu počitku v moški dobi 45 let. Človek postaja melanholičen, ko opazuje, kako odhajajo naši sodrugi od jetike izžeti, sama kost in koža. Tudi z Ložarjem ni bilo drugače. Tudi njega je dolgo mučila ona tipična proletarska bolezen, ki ga je pred kakimi šestimi meseci položila v posteljo. Naj mu bo časten spomin.

Teror.

Grozeča nevarnost shoda lesnih delavcev. Da v svoji bujni fantaziji voja in sluti režim in njegovi organi na vseh koncih in krajih samo nevarnost za obstoj ne vemo česa, nevarnost vulkaničnega in revolucionarnega otresljanja, nam najbolj priča nastopni slučaj: V nedeljo dne 28. junija t. l. bi se imel vršiti na Rečici pri Bledu na Gorenjskem shod lesnega delavstva bohinskega kota. Namen shoda je bil protestirati proti novi davčni obremenitvi delavcev in razgovor o strokovni organizaciji lesnih delavcev. Okrajno glavarstvo v Radovljici pa je v svoji neskončni modrosti smatralo za potrebno ta shod prepovedati. Zakaj je ta shod prepovedalo, tega okrajno glavarstvo menda samo ne ve, ker za prepoved ni bilo absolutno nobenega razloga. To, da biva sedaj na Bledu kraljevska rodbina, vendar ni mogel biti nikak povod prepovedi, ker bi bil Bled tudi po shodu ostal tak kakor je, in tudi Suvobor je od Rečice tako oddaljen, da bi se tamkaj shoda niti ne bilo slutilo, in končno je okrajno glavarstvo imelo pravico poslati na shod svojega zastopnika, ki bi poleg cele jate detektivov, katerih sedaj na Bledu kar mrgoli, lahko zborovanje nadzoroval. Lahko bi se bil prepričal, da se gre samo za eksistenčno vprašanje lesnih delavcev in za prav ničesar drugega.

In tudi če bi bila možnost dana, da bi se v Suvoboru slišalo glas obupanih delavcev, bi to prav nič ne škodovalo. Kralj bi vsaj

„Dragi moj, nad vse ljubljani, kupi mi prstan, prstan z dijamanti, da bo vse svetlo okrog naju. Potem bom res vedela, da me ljubiš.“

Poljubila ga je prisrčno, zraven pa je mislila na poeta z dolgimi lasmi in veliko črno pentljo, katerega je sinoči držala v svojih rokah. Črni kos je videl.

„Dušica, kje naj dobim denar. Prstan gotovo stane veliko.“

„Kaj, tako reven je moj fant? No, tega pa nisem mislila. Tako malo žrtvuješ zame? Reci tvojemu očetu, ki je bogat, rad ti da to malo bagatelo.“

„Draga, ne smem, ne morem.“

„Potem je pa najlepše, da se danes ločiva. Zdravstvuj!“

„Mara, Mara! Ne hiti proč, saj bom ...“

„O ti moj zaljubljeni ptiček!“

Odšla sta preko gozda.

Kje naj dobim denar je premišljeval drugo jutro Radej. V glavi so mu bučali stroji. Oče ima, a mi ne bo dal, o materi sploh ni govora, ima sama premalo za veselice. Zaman je iskal izhoda. Skozi okno je gledala Mara. V enem letu zaslužim, oče mi odpusti. Ponaredim menico.

enkrat slišal kako si stvari stoje in bi iz tega lahko posnel, da je skrajni čas, da režimske korifeje, ki s svojo brezglavo politiko in še bolj brezglavim gospodarstvom upropaščajo narod in državo, požene k vragu. Vlastodržci v Sloveniji sedaj ne dovoljujejo niti kihniti na glas, ker hočejo — makar z drakoničnimi sredstvi, proti delavstvu na vsak način sugerirati kralju, da je v Sloveniji vse v redu in lepo kakor je lepa gorenjska narava. Zato Bog ne daj, da bi se danes v Sloveniji govorilo o strašni gospodarski krizi, mizer-nih delavskih plačah, o neznosni draginji, naraščajoči brezposelnosti, o lačnih delavskih ženah, razcapanih delavskih otrok in jetičnih delavcih itd. Toda razmere postajajo tako strahotne, da jih tudi najlepša prirodna lepota ne bo v stanu prikriti. Akt, ki ga je izvršilo radovljiško okrajno glavarstvo, ni drugega kakor teroristično tep-tanje najprimitivnejših državljskih pravic, proti kateremu naj-odločneje protestiramo.

Drugi akt surovega nasilja se je izvršil v Ljubljani, kjer bi se tudi dne 28. junija imel vršiti protestni shod proti samopašnemu komisariatu na magistratu, ki traja že nad leto dni! Tudi ta shod je bil prepovedan in sicer od strani ravateljstva policije. Delavstvo mora torej po vsej sili molčati k dejstvu, da v mestni občini go-spodari brez vsake kontrole trojica eksponentov bolj rečeno samo-zvancev demokratske buržuaske klike, ne da bi se razpisali občinske volitve. Če to ni škandal vseh škandalov, ki presega vse pojme o najvrtoglavnejši politični korupciji, potem na svetu sploh ni nobenega škandala.

Zadružni dan.

V nedeljo dne 5. julija t. l. priredi Konzumno društvo za Slo-venijo ob sodelovanju vseh ostalih delavskih zadružnih organizacij zadružni dan, ki bo posvečen širjenju, proglobitvi in propagandi za-družne ideje. V to svrhu bo izšel letak s kratko vsebino pomena zadružnega dneva in gibanja. Nadalje se bodo po vseh krajih, ker ima Konzumno društvo svoja skladišča in prodajalne, vršili dopoldne shodi, popoldne pa primerne zabave.

Zadružni dan, ki ga mislijo naše zadrage odslej prirediti vsako leto, je pri nas nekaj novega in je posnet* po angleškem vzorcu. Na Angleškem, kjer je zadružništvo najbolj razvito in kjer zavzema v javnem življenju naravnost odločujoče stališče, so taki vsakoletni zadružni dnevi, ki tvorijo zelo važen faktor v tamošnjem zadružnem pokretu, že davno udomačeni. In ako se bo z razumevanjem pri-rejalo take dneve tudi pri nas, bo to na razvoj našega zadružništva brez dvoma zelo blagodejno vplivalo.

Sodrugom lesnim delavcem toplo priporočamo, da se v krajih, kjer se nahaja kako našo zadružno podjetje, zadružnega dneva v čim večjem številu udeležijo.

Strokovni pregled.

Avstrijska strokovna komisija je nedavno tega izdala svoje letno poročilo za leto 1924, iz katerega je razvidno, da so avstr. strokovne zveze ob koncu poročilnega leta šteje 828.088 članov.

Za deset tisoč dinarjev sem kupil dušo, se je smejal vrag.

Mara, Mara, za prstan sem prodal čast.

„Dragi moj, rabim svilen obleko, tako lepe čevljičke sem videla v izložbi, majhna zlata ura bi se zelo podala na moji roki, a pazi, da bo k prstanu par.“

Nekega lepega jutra je nekdo zelo močno butal po vratih spal-nice Radeja.

„V imenu postave odprite.“

Vrata so se odprla.

„Ste Vi Radej?“

„Da.“

„Poznate to listino?“

„Ne — da ...“

„Pozivljam Vas, da greste z menoj.“

Sosednja vrata so se odprla, na pragu je stala gospa mama.

„Moj sin lopov, ponarejevalec?“

„Mati, odpusti, nisem mogel drugače. Zakaj mi ti nisi dala ljubezni, po kateri je tako hrepenelo moje srce. Mama, prosim te, odpusti ...“

„Pojdi in ne vrni se več!“

(Dalje prih.)

Leta 1919 so šteje te zveze 772.148 članov. Dasi je bilo število članov v času med leti 1919 in 1924 večje, se mora konstatirati, da je končni uspeh avstr. strokovnih organizacij, kar se tiče števila članstva, naravnost sijajen. In ako še upoštevamo, da so v predvojnih letih šteli vse v strokovni komisiji združene avstr. strokovne organizacije približno 420.000 članov in da sedanja mala avstrijska republika izkazuje 828.088 članov, je šele razvidno kakšen kolosalen razmah strokovni pokret avstrijskega delavstva zaznamuje. Poleg tega je treba upoštevati, da vlada vsa poveljna leta v Avstriji zelo težka gospodarska kriza in v zvezi z njo naravnost neverjetno velika brezposelnost delavstva. Vse te težkoče so avstrijske strokovne organizacije z brezprimerno žilavostjo prestale in premagale, kar dovolj jasno dokazuje visoko umevanje in globoko zavest avstrijskega delavstva, ki ga tudi najhujši življenski viharji od svojih strokovnih organizacij niso v stanu odvrniti.

Značilno je tudi to, da si avstrijske organizacije navzlic velikim izdatkom za brezposelne danes finančno bolj krepko stoje kakor kdaj, kar zopet priča o vzorni požrtvovalnosti tega delavstva.

Slovenski lesni delavci, vzemimo si avstrijske delavce za vzor. Še mi tako delajmo!

Ljubljanskim mizarjem.

Proslavo tridesetletnice obstoja naše strokovne organizacije v Ljubljani, ki se vrši dne 2. avgusta t. l., se bliža. Ne pozabimo, da tvori srečolov zelo važno točko veselilnega programa. Zato apeliramo na vas, da izvršite v polni meri svojo dolžnost, ki ste si potem sklepa naložili sami in da skrbite za čim več dobitkov mizarjske stroke. Tudi drugi dobitki dobro došli.

Iz raznih krajev.

Glažuta. Na Auerspergovem lesnoindustrijskem podjetju se še ni popravila krivica, ki jo je Auerspergova gozdarska uprava prizadejala delavcem ob času prevzema v lastno režijo, in že se je ta uprava ponovno izkazala napram delavcem kot mačeha največje vrste. Zdi se, da je izključno načelo uprave štediti in zopet štediti, makar vsi delavci z njihovimi družinami vred poginejo. Sedaj je čas dopustov in čas potovanja izpasenih gospodov in gospej na takozvane počitnice, da se izpočijejo od celoletnega brezdelja. Najbrže je gozdarska uprava hotela privoščiti tudi nekaterim delavcem dopust in počitnice, in da bi te počitnice bile temeljite, je osem najstarejših delavcev kratkomalo kar odslovila. Če pa imajo izstradani delavci tudi potrebnega cvenka, ki si ga pri zelo zelo kumernih plačah niso mogli prihraniti, tega se slavna uprava seveda ni vprašala. Tako postopanje je zelo podobno ravnanju s stvarjo, ki se jo obesi na kljuko, ako se jo ne rabi, in ki se jo zopet sname, kadar se rabi. Na tako brezobziren in nečloveški način upravi ogromnega Auerspergovega veleposessva gotovo ne bi bilo treba postopati. Nihče ne zahteva, da bi uprava razmetavala, toda skopušnost ni najlepša čednost in končno so delavci kot ljudje tudi vredni obzirnosti. Čudimo se le gospodu Schädingerju, da jemlje tako brutalizacijo delavcev na svojo vest. Sicer pa ima vsaka stvar svoje meje. Nemški pregovor pravi: *Haust du meinen Juden, hau ich deinen Juden!*

Slovenska Bistrica. Kako sijajno se godi gozdnim delavcem grofa Attemsa, ki mu robotajo v njegovih gozdovih na Pohorju, najlepše dokazujejo naravnost „grofovske plače“, ki gozdna uprava gospoda Attemsa tem ljudem plačuje. Attemsova gozdarska uprava je gozdnim delavcem toliko časa reducirala plače, da pride danes pri dolgotrajnem, napornem in tudi nevarnem delu tak delavec še na — reci in piši — 28 Din. Bogve, če gospodu Attemsu zadostuje toliko dnevno za same cigare? Gorje takim delavcem, čijih družine štejejo po šest in več glav. Daleč gori v pohorskih gozdovih žive v bornih barakah ti delavci z družinami še bornejšo življenje. Njihova hrana so jim skoraj izključno le koruzne žgance, ki jih pa belijo le s sokom, to je z vodo, v kateri so se žganci kuhali, ker jim za mast ali slanino nedostaja sredstev. In če vprašate takega delavca, če pošilja svoje otroke v šolo, vam odgovori, da ne, ker je oddaljenost prevelika in tudi če bi to ne bil slučaj, bi jih pošiljati ne mogel, ker so skoraj — nagi. Obleke jim pa kupiti ne more!

Pa pravijo, da živimo v prosvitlenem, kulturnem stoletju humanitarnosti in človekoljubja!

Dosti boljše ni pri delavcih na žagah, ki jih je v Slovenski Bistrici in njeni okolici več.

Upajmo, da bodo vsi ti lesni delavci uvideli, da jim je v prvi vrsti treba strniti vse svoje sile v strokovni organizaciji in potem iste delati na remeduri.

Beleške.

Preiskava. Kakor čujemo, se vrši pri Oblastni inšpekciji dela v Mariboru preiskava proti nekemu uradniku te inšpekcije radi nekih privatno trgovinskih kupčij. Mi smo v našem listu že večkrat opozarjali, da pri mariborski inšpekciji dela ni vse v redu, in zdi se, da sedaj prihaja na naše.

Radovedni smo, kaj bo preiskava prinesla.

Razno.

Na Angleškem je število brezposelnih delavcev dne 1. junija znašalo 1,247.000.

Izkaz.

Dosedaj so plačali 50 Din za žebelj za zastavo podružnice ljubljanskih lesnih delavcev in sicer:

Podružnica kovinarjev v Guštanju, podružnica lesnih delavcev v Starem trgu pri Rakeku, „Svoboda“ v Starem trgu pri Rakeku, podružnica rudarjev v Trbovljah, podružnica kovinarjev na Jesenicah, podružnica rudarjev v Hrastniku, podružnica kovinarjev v Lescah, sodrugi Franc Šahman, Jurij Štefan, Andrej Stropnik, Jožef Jesenjak in Franc Bizjak v Črni, lesni delavci v Sarajevu, pevsko društvo „Sloga“ v Zagrebu, Konzumno društvo za Slovenijo v Ljubljani, podružnica živilskih delavcev (pekov) v Mariboru, podružnica lesnih delavcev na Milanovem vrhu, podružnica lesnih delavcev v Mariboru, lesni delavci v Zagrebu so plačali za žebelj 200 Din, lesni delavci v Splitu, lesni delavci v Novem Sadu, podružnica kovinarjev v Ljubljani, oblastni odbor kovinarjev v Ljubljani, podružnica živilskih delavcev (delavstvo pivovarne) v Ljubljani, podružnica živilskih delavcev (pekov) v Ljubljani, podružnica krojačev v Ljubljani, podružnica rudarjev v Zagorju, Osrednje društvo usnarjev in sorodnih strok v Ljubljani, pevsko društvo „Bodočnost“ v Štoreh, podružnica lesnih delavcev v Zbelovu.

V kolikor bodo posamezne organizacije še dali za žeblje, bomo to kvitirali v prihodnji številki.

Lesnim delavcem v Mariboru.

Podružnica lesnih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo dne 12. julija t. l. izlet na Pohorje. Natančnejše podatke glede odhoda iz Maribora kakor tudi glede programa bo podružnica še naznanila odnosno se izve pri njej.

Vsi mizarji, strojni delavci in lesni delavci sploh pripravite se na ta izlet in agitirajte zanj, da bo udeležba čim večja. Pohitimo vsi v naravo!

ODBOR.

ZAHVALE.

Podpisani se najiskreneje zahvaljujem odboru ljubljanske podružnice lesnih delavcev za nakazano mi izredno podporo v znesku 100 Din.

JOŽE DERMATIJA.

Podružnici ljubljanskih lesnih delavcev se toplo zahvaljujem za znesek 100 Din, ki so mi ga v moji dolgotrajni bolezni naklonili kot izredno podporo.

ANTON GAŠPARI.

Lastnik in izdajatelj „Osrednje društvo lesnih delavcev“ v Ljubljani. Odgovorni urednik Kavčič Tomaž. — Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.